СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I. Ч. 5. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 8-го січня 1942. No. 5. Jersey City, N. J., Thursday, January 8, 1942. VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Американські Летуни Бомбардували Японський Панцирник, а Знищили Один Нищильник - Советські Війська Окружили 4 Німецькі Армії й Посуваються Вперед на Кримі - В Краях Під Німцями Саботажі

РЕЄСТРАЦІЯ МУЖЧИН У ВІЦІ ВІД 20. ДО 44. РОКУ ЖИТТЯ НАЗНАЧЕНА НА 16. ЛЮТНЯ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт проголосив, що в понеділок 16. лютня 1942 р. відбудеться реєстрація всіх мужчин у віці від 20. до 44. року життя на території Злучених Держав, Гаваїв, Аляски й Порто Ріка. Загальний закон про обовязкову військову службу передбачає реєстрацію всіх мужчин, горожан та чужинців, у віці від 18. до 64. року життя. Одначе в останній заяві президента Рузвелта говориться про реєстрацію тільки тих мужчин, що будуть покликані до активної військової служби, цебто у віці між 20. до 44. Решта, цебто мужчини між 18. і 20. та між 45. і 64. роком життя, правдоподібно будуть реєструватися пізніще. Головна кватира поборової служби подає, що біля 9,000,000 мужчин зареєструється 16. лютня 1942. р. між годиною 7. ранку та 9. вечером. Мужчини у віці між 21. та 35. р. життя, що зареєструвалися передше, не будуть вдруге реєструватися.

СПРАВИ ГАРИ БРІДЖЕСА ЗНОВУ НА ОВИДІ

ВАШИНГТОН. — Апеляційна еміграційна рада одноголосно відкинула домагання еміґраційного інспектора, щоб депортувати Гари Бріджеса, відомого юнійного діяча, на основі його звязків з комуністичною партією. У своїм рішенні згадана рада стверджує, що після кількох місяців доходжень виявилося, що закиди проти Бріджеса та його комуністичної діяльности не є вистарчальні, тому нема правної основи для його депортації до Австралії. Одначе остаточне рішення залежить від ґенерального прокуратора Ф. Бидела, який може або приняти постанову згаданої ради або рішити його таки депортувати.

ГОЛ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНЯ АМЕРИКАНЦІВ В МАНІЛІ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив на своїй пресовій конференції, що він знає про страшне трактування американців японськими властями. Але уряд змушений, правдоподібно за посередництвом швайцарського уряду, дізнатись ближче про те положення тих американців, які осталися на теренах, окупованих японцями, щоб можна було повзяти певне гостре рішення. Минулого тижня з головної кватири ґен. Догласа МекАртура були донесення про переслідування японцями в Манілі не тільки американців, але всіх людей білої раси. Американські війська трактували японських цивільних цілком нормально та згідно з вимогами міжнародного права.

ПІДНЕСЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОСОЛЬСТВ ДО СТУПНЯ АМБАСАД

ВАШИНГТОН — Департамент стейту подає, що американські посольства в Параґваю, Еквадорі й Болівії піднесено до ступня амбасад. В наслідок того рішення всі дотеперішні американські представники в тих державах одержують ранґу амбасадорів. Таке рішення американського уряду пояснюється зростом добросусідських відносин та приязні між Злученими державами та згаданими державами Полудневої Америки. Президент Рузвелт та секретар стейту Кордел Гол вислали подяку урядові Венезуелі за зірвання дипльоматичних зносин з Німеччиною, Італією та Японією.

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА ДЛЯ ЧЕХІВ

ВАШИНГТОН. — З припоручення президента Рузвелта американський уряд постановив дати допомогу чеському урядови в Лондоні на основі „ліз-ленд" закону. У своїм рішенню президент твердив, що така допомога є конечна для оборони Злучених Держав Америки. Щодо характеру цеї допомоги, то покищо вона невідома. Стверджено, що це є військова тайна. Як відомо, чехи мають свої леґіони, що борються по стороні Англії, а проти Німеччини.

„ВІЛЬНІ НІМЦІ" ПІДДЕРЖУЮТЬ АЛІЯНТСЬКУ ДЕКЛЯРАЦІЮ

МОНТРЕАЛ (Канада). — Д-р Отто Штрасер, голова „вільного німецького" руху заявив, що його організація приступає до відомої проти-ґітлерівської декляраціі, яку оголосили представники 26-ох держав 1. січня 1942. р. у Вашингтоні, Штрасер, знаний зо своєї непримиримости до Ґітлера, сказав, що „вільні німці" скористали з того запрошення, яке дав подібним рухам американський уряд.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ ЗАТОПИЛИ ВОРОЖИЙ НИЩИЛЬНИК, УШКОДИЛИ ПАНЦИРНИК

ВАШИНГТОН. — Тяжкі американські бомбовики напали на японські кораблі та скинули на них бомби, в наслідок чого знищено цілком один контрторпедовець, а ушкоджено трьома бомбами японський панцирник. Згадані японські кораблі оперували біля пристані Давао, положеній на Минданао, на полудневому кінці Филипинських Островів. В цьому нападі американці не стратили ніодного літака. В комунікаті про ці битви не подано, скільки американських літаків брало участь у рейді, одначе здогадуються, що це нові американські літаки, які прибули на поміч ґен. МекАртурові.

Департамент маринарки повідомляє, що американський корабель, „Герон", що доставляє літакам паливо, знищив японський літак. Хоч згаданий корабель був ушкоджений, проте зумів доплисти до своєї пристані.

ҐЕН. МЕКАРТУР ВІДБИВАЄ ЯПОНСЬКИХ НАЇЗДНИКІВ

ВАШИНГТОН. — Згідно з воєнними комунікатами, війська ґен. Догласа МекАртура сконцентровані тепер в провінції Батаан, на захід від Манілі та на північ від твердині Кореґідор. Останній комунікат згадує, що вони відбили японські напади з тяжкими втратами для наїзника.

Японські літаки далі бомбардували [illegible], одначе не спричинили великих втрат в людях ані в знищенню майна. При обороні американські проти-летунські батерії зістрілили 4 японські літаки.

РИМ ЗАПОВІДАЄ БОМБАРДУВАННЯ ЯПОНІЇ З АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВІВ

ВІШІ. — Французька офіційна аґенція повідомляє з Риму, що Злучені Держави приготовляють летунські бази на Алевтських Островах, щоб звідтам почати бомбардування Японії. Ці напади виконуванлиб американці при помочі „літаючих фортець", що можуть літати 10,000 миль без осідання та перевозити тяжкі бомби. Італійські звідомлення, згідно з французькою аґенцією, рівнож подають, що американські військові сили на Филипинах майже ненарушені, та що японці дуже мало полонили їх на Лузоні.

ПОМЕР АРТИС ОТИС СКИНЕР

НЮ ЙОРК. — В неділю, 4. січня ц. р. помер у 83. році життя Отис Скинер, один з найбільш відомих та заслужених американських артистів. Скинер, що провів майже ціле своє життя на сцені, знаний найбільше як „шекспірівський артист", цебто як незаступимий інтерпретатор Шекспірових характерів. Та на тому не кінчилася його артистична карієра, бо він виступав в 325 ріжних ролях. За довгий час своєї мистецької карієри Скинер відвідав майже всі европейські столиці, де стягав триюмфи та славу. Він теж написав цікаву автобіографію, та кілька книжок про театр. Його дочка Корнелія Отис Скинер є теж славною театральною артисткою.

РІБЕНТРОП В МАДЯРЩИНІ

БЕРН. — До Будапешту прибув фон Бібентроп, націстівський міністер заграничних справ. Прибув нібй на „запрошення", щоб обговорити з мадярським урядом ролю, яку нібй відіграє Мадярщина в „новій Европі". Кажуть, що ця поїздка має властиво на цілй те, щоб Мадярщина дала більше війська, бо те, що його вислала на советський фронт, вже нездале. Рібентроп має ріжні способи натиску на Мадярщину, бо ще не є вирішені остаточно такі справи, то кого має належати Банат чи Трансильванія А як одне так і друге хотілаб дістати теж і Румунія. І теж за свої „услуги". Покищо Рібентроп веде таку політику, що дає надію на ті землі як Мадярщині так і Румунії. І як від одної так і від другої вимагає допомоги, щоб виграти війну.

МАЮТЬ ДОСИТЬ ВІЙНИ. — З піднесеними вгору руками, декотрі з них з білими хустинками як прапорами в руках, ці вояки держав оси, піймані в пастку коло Тобрука, здаються аліянтським військам. Між вояками на світлині переважають італійці. Як можна бачити з їх постав, вони досить радо йдуть в англійську неволю, воліючи концентраційні табори ніж війну.

СОВЄТСЬКА СТРАТЕГІЯ ГОРОЮ НАД НАЦІСТІВСЬКОЮ, ПИШУТЬ „ІЗВЕСТІЯ"

КУЙБИШЕВ (СССР). — Американський кореспондент, Ралф Паркер, звертає особливу увагу на артикул, поміщений в московських урядових „Ізвєстіях", що обговорює воєнну ситуацію. Артикул цей знаменний ще тим, що походить зпід пера найкращого советського військового знавця, ґен. Ґолубйова. Отже цей советський ґенерал твердить, що совєтська армія вже пізнала методи воювання свого ворога-зрадника. Далі він каже, що Совети стоять тепер теж і з технічного боку краще від націстів, бо німці потратили найкращі машини. Вони, каже ґенерал далі, втратили теж і найкращих вояків. Отже матеріял, яким тепер орудують, як технічний, так і людський, є менше вартний в порівнанню з советським. Совєти, пишуть „Ізвєстія", стоять сьогодня краще не тільки під стратеґічним оглядом, але під кождим іншим, включно з моральним.

В АФРИЦІ ТЕЖ НЕ ІДЕ НІМЦЯ.

БЕРН (Швайцарія). — На африканськім фронті німецька армія зазнала таких невдач, що в дипльоматичних колах швайцарської столиці вже говорять, що „захорів" ґен. Ервін Ромель, начальний командант німецьких військ в Африці, якого досі вважали надзвичайно спосібним стратеґом, спеціялістом у тенковій боротьбі. Кажуть, що з ним готово статись те саме, що з начальним командантом, полевим маршалом фон Бравхічом, про якого „хоробу" теж писали, як його Гітлер усунув з командного становища.

ВБИЛИ СПІВПРАЦІВНИКА З НІМЦЯМИ.

ВІШІ (Франція) — Яких 30 миль від Парижа, на невеличкій залізничій стації Фламбоен, знайдено трупа Іви Парінґо, міністерського шефа в міністерстві внутрішніх справ, відомого з того, що був за тісну співпрацю з німцями. Парінґо займався головно справою здавлювання проти-німецьких виступів. Разом з тим оголошено, що в Парижі підрізано бритвою горло одинокій особі, яку знайдено в офісі Марсела Дета, співпрацюючого з націстівською владою. Це діло вважають актом французьких терористів, що є за дальшу бо-бу французів з німцями.

ЯПОНСЬКІ ВТРАТИ В КИТАЮ.

ЧУНҐКІНҐ (Китай). — Юнайтед Прес подає, що з 150,-000 японських вояків, що оперували в провінції Чанґша, не вратується половина. Мабуть буде знищена ціла та армія, як операції революційної китайської армії будуть розвива-ротьбу французів з німцями.

НЕЗГОДА ЧЕРЕЗ ЧУЖЕ МАЙНО

ЧУНҐКІНҐ. — З Шангаю доносять, що японські окупаційні війська сконфіскували багато всякого добра, але тепер є саме задля цього тертя між армією і маринаркою. Кожна з них хоче забрати контролю над тими загарбаними маетками. Американські й британські банки функціонують далі, але над усім надзирають японські наставники

В СЕРБІЇ ДАЛІ ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА

АНКАРА (Туреччина). — Відомости, які доходять з Сербії, вказують на те, що німецька окупаційна армія і влада ніяк не можуть дати собі ради з сербськими повстанцями, згл. з армією ґен. Драї Міхайловича. Доносять, що німці цілковито знищили Баню Бачку, бомбардуючи її три дні в тому переконанню, що там находиться головна кватира ґен. Міхайловича. Та вона завчасу змінила місце осідку. Далі кажуть, що німці змушені перестати дальшу боротьбу з сербськими військами і повстанцями, принаймні на протяг зими, бо вона їх коштує дуже багато жертв.

В РУМУНІЇ САБОТАЖІ

АНКАРА. — Невтральні джерела доносять з Румунії, що там панує серед населення велике невдоволення з співпраці румунського уряду з Німеччиною. Особливо наявне це невдоволення серед робітництва. Проявляється воно головно в численних саботажах.

НІМЕЦЬКИЙ ВОЯК ВЖЕ НЕ ТАКИЙ, ЯК БУВАЛО.

БЕРН. — До повищого заключення приходить кореспондент італійської ґазети „Коріере делля Сера", що пише з советсько-німецького фронту. Тепер, пише він далі, німецький вояк не усміхається. Його мундур обдертий. Чоботи знищені. Сам він не обголений. І збайдужнілий. Так знищила його, каже цей кореспондент, довга боротьба на советськім фронті.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Обєднання 26 Держав

Коли оноді проголошено факт, що 26 держав підписало угоду про обєднання своїх сил для теперішньої війни, то цілий світ зрозумів, що мається тут до діла з угодою, яка легко може стати найважнішим політичним документом людської історії.

Назверха цей пакт це обєднання воєнних сил цих держав під проводом Америки, Англії, Росії й Китаю. Зобовязуються ним держави скласти в одну цілість свої матеріяльні й військові ресурси для боротьби проти держав оси, що стоять під кермою Німеччини, Італії й Японії. Обєднані держави мають зо собою в цій війні як найтісніше кооперувати. І ні одна з них не сміє робити особно, без дозволу й згоди інших, мира ні завішення зброї.

Важливість цього документу є очевидно далекосягла. Першим його наслідком буде скріплення спільної мілітарної акції проти держав оси. Що ця акція повинна вже давно бути піддана під одну керму, це було ясно кожному. Адже велику частину досягнених держав оси приписати треба фактові, що в Европі й Африці акцією кермувала Німеччина, а на Далекому Сході Японія.

Обєднання 26 держав уже розбудило жалі, що такого обєднання противників аґресивних держав не було зроблено давніше. Колиб він повстав був яких десять літ тому, як інакше виглядав би світ нині! Скільки людських жертв було би заощаджено, скільки країв уникнуло би було знищення.

Тому це обєднання заставляє людську думку линути в майбутнє, себто до того часу, коли осваточно буде осягнена перша ціль обєднання, себто коли обєднані держави добються перемоги над державами аґресорів. Бо коли світ пізнав уже велику ціну, яку треба платити за розєднання в війні, то він зрозумів чейже й те, що війною він платить за своє розєднання в мирі. Коли між державами, як підписаними на пакті обєднаних 26 держав, є на першому місці Америка, то ми всі знаємо, що власне ця Америка від кінця першої світової війни через довгі роки держалася погляду, що справи позаамериканського світу її не обходять. Тому й підпис під цей пакт означає ствердження нового зрозуміння світових справ, зрозуміння, що весь світ нині звязаний зо собою в одну цілість, що все, що денебудь діється в світі, впливає й на Америку.

З того зрозуміння випливає далеко йдучі конссеквенції. З нього випливає, що складене тепер обєднання 26 держав мусить іти поза військову кооперацію в війні, що воно мусить розтягатися й на впорядкування світу після війни. Обєднання 26 держав проти держав оси це лише початок майбутнього обєднання держав, що в тій чи іншій формі мусить обняти ввесь світ, якщо мається покінчити не лише з теперішньою аґресією, але й усею аґресією в майбутньому.

Наслідки Трійливих Навчань

В місячнику „Комон Гравнд", за минулий місяць, що його видає Загальна Рада ФЛІС-у, є стаття про настрої серед американських вояків, зокрема тих, що родились в чужих краях, або тих, що їхні родичі там родились. Згадуючи про ріжних вояків, автор не забув згадати „не злим тихим словом" і тих вояків, що походять з українського роду. Та кому одному воякови він вкладе в уста слова, які означаюлиб, що ті наші вояки не дуже охоче йдуть до армії, не бажають Британії перемоги, як теж думають, що в ту війну Америка не повинна вступати:

Чому саме ті слова автор вложив в уста вояка українського походження — не знаємо. Вояки з подібними думками можуть знаходитись у кожній національности. З другого боку, ми знаємо добре, що серед вояків українського походження є величезна більшість таких, що всеціло, тілом і душею, служать Америці і за неї віддають життя. Уважаємо, що автор, приписуючи загально воякам українського роду такі шкідливі для Америки думки, скривдив память тих вояків українського походження, що вже згинули на фронті в боротьбі з ворогами Америки.

Та не ходить нам тут про те, щоб шукати якоїсь справедливости. Бо ми припускаємо, що маленький відсоток вояків, які не бажають для Англії перемоги, які нерадо служать у війську і які уважають цю війну безпотрібною для Америки, знайдуться також і серед тих, що є українського походження. Той відсоток є серед усіх народностей і він певно мусить бути і серед нас.

Причиною тут є не специфічне українське [illegible] та походження, тільки ріжні думки і погляди політичного чи ідеольоґічного характеру, якими впродовж останніх літ задруковували американські ґазети свої сторінки та якими заповнювали американські радія етеричні хвилі. Ці думки і погляди можна поділити на дві головні частини: ідеольоґічні, в які входили ріжні „ізми", та загранично - політичні, в які входили доцільність чи недоцільність для Америки вступати в теперішню війну.

Подібно як серед корінноамериканської преси, чи інших народностей в Америці, також і серед американських українців діяли ріжні політичні течії з ріжними деольоґіями і „ізмами". Одні з них ширили ярий комунізм, „рожевий" комунізм у ріжних його соціялістичних відмінах. В парі з ними ширився серед американської суспільности матеріялізм, інтернаціоналізм, пацифізм. Висьмівано не лише агресивну війну, але війну взагалі. Спотворювано не лише професію, але й ідеалізм вмираючого за свій край вояка. Фабриканти зброї вивзано „торговцями смерти". Хіба можна тепер припускати, що ті, і їм подібні, навчання не могли спантеличити декого з молодих людей?

До цеї групи треба ще зачислити також тих, що, захоплюючись котрим небудь европейським „ізмом" — комунізмом, нацизмом, чи фашизмом — переносили водночас свою льояльність до того краю, в якім панував улюблений ними „ізм".

До другої групи належать ті американці, корінні і чужоуроджені, що мали відмінний погляд на заграничну політику Америки від тої, що мав уряд, і вслід за тим переймались воєнничими чи пацифістичними думками. Знаємо, що тому кілька тижнів зо сторінок ріжних американських газет, а також з радія, ріжні американські суспільні діячі: конгресмени, сенатори, промисловці, вчені виховники, фінансисти — виголошували промови, в яких говорено, що Америці не потрібно встрявати в війну; що війна, яка провадиться по чужих краях, не зачіпає Америки. Скільки промов виголосив в тім напрямку сенатор Гвілер, скільки Най, Венденберґ, Тефт, чи бувший президент Гувер, або президентський кандидат Лендон! Скільки наговорився в тій справі Чарлз Линдберґ!

Правда, всі ті суспільні діячі, конгресмени, сенатори, промисловці, з вибухом війни зрозуміли лихо і відразу змінились. Линдберґ навіть зголосився до армії. Але пересічний громадянин, зокрема в молодім віці, не вміє так скоро орієнтуватись, не вміє достосовуватися до подій, та не вміє ті події уставити в належній пропорції й оцінці. Він не вміє розрізнювати більших речей від менших і навіть дуже часто своїх провідників, що під напором вищих подій нагло змінили свою думку, називає „зрадниками".

Таких спантеличених людей можна знайти серед усіх сфер американської суспільности. Більш інтеліґентні з них відразу, з виповідженням війни, зорієнтувались в чім річ і приєднались всеціло до політики уряду, що старається довести Америку до переможного кінця в її війні з ворогами. Менше інтеліґентні, зокрема ті, яких душа просякла матеріялізмом, пацифізмом та інтернаціоналізмом — проявляють далі спантеличення. Але, коли вони не є здеклярованими чужинецькими агентами і коли не свідомо шкодять власній батьківщині, ми віримо, що й вони з часом зрозуміють, що за рідну батьківщину, яка нас кормить, хоронне від напасників, дає змогу розвиватись матеріяльно і морально та творить привітливу почву для життя і розвою наших будучих поколінь — треба жертвувати все, до життя включно.

Филипинські Острови

Филипини — головний терен американсько - японської теперішньої боротьби, — це громада 7,083 більших і менших островів, що обнимають понад 114,400 квадратових миль поверхні та лежать у т. зв. Східній Індії, на Тихому океані. Найбільші острови це **Лузон** (40,814 кв. миль) та **Мінданао** (36,906 кв. миль). Решта, а саме дві третіх островів є такі малі, що не мають навіть власних назв.

Населення та його походження.

Згідно з переписом населення в 1934 р. живе там 13,055,220 осіб, з чого 90% жило на цих двох найбільших островах. Це первісні мешканці острова та маляйці. Ці останні прийшли на острови підчас ріжних наїздів, які устали там з приходом еспанців. Теперішне населення називають „филипинос", є це мішанина первісних мешканців, маляйців та еспанців.

Тубильче населення Филипинів ділилося на численні племена, які говорили ріжними діялектами та правили собою звичаєвим правом. За часів еспанського панування Филипини не зробили майже жадного поступу в справі піднесення культури та економічного рівеня мешканців островів. Та за сорок літ американського протекторату ці острови поступили значно вперед. Заходами уряду повстав на островах ряд шкіл, а в 1924 р. було вже 25,000 учителів - филипинців, які вчили в 8,000 школах. За піддержкою американців відновлено університет Санта Томас, а американські інжиніри навчили филипинців модерної управи ріллі.

Филипини, це гориста територія, з хребтами переважно з півночі на полудне. Поміж гірськими хребтами й їх віднóгами знаходяться численні долини, замкнені з усіх сторін горами. Скелі є переважно вулканічного походження. Є також кілька чинних вульканів. На більших островах є кілька рік, але вони зашвидкі, тому несплавні. Підсоння рівникове, дощі в літі приносить вітер монсун із полудневого заходу, в зимі із північного сходу. У східній частині бувають деколи тайфуни. Половину поверхні покривають ліси, а другу, суxіщу, трави. Землі управної є тільки 23%, хоч можна управляти 54%. На островах повно птахів та плазунів; великих ссавців нема.

Багатства та продуктивність Филипинів.

Головний продукт филипинського хліборобства, це риж, який плекають при помочі штучного наводнювання й піднoшення ґрунту. Риж рівнож є головним харчем населення. Плекають також кукурудзу, цукор, солодкі барaболі, тютюн, рівникові овочі, манільські конопі, кокосові горіхи, тощо. На Филипинах є багато гуми й звідтам черпають її Злучені Держави Америки для свого промислу. Ростуть на Филипинах також дорогі дерева як бамбу, ратан, тверде дерево й дерево красильне. Крім того процвитає там рибовбство й хов худоби як: свині, кози і рогата худоба.

З підземних скарбів на Филипинах є найбільше золота, а відтак срібла, плятини й дещо заліза. Гірництво ще не розвинене.

З історії Филипинських островів.

Острови **Мінданао** й **Сабу** відкрив дослідник Маґелян ще в 1521 р. Сам він погиб у міжплемінній війні. В 1567 р. осілися на Себу еспанці, а в 1571 р. основано місто **Манілю**. Нетурбовані ніким цілі три століття, крім британців, що мали Манілю в роках 1762—1764, еспанці закріпили своє правління над більшістю населення островів.

Еспансько - американська війна з 1898 року закінчилася розгромом Еспанії на суші і на морі. Головним театром війни були Филипинські Острови, як частина тодішньої еспанської заморської імперії. Частину еспанської фльоти знищили американці під командою адмірала Дюї в Манільському Заливі, а американський десант захопив також і Манілю. По заключенню мирного договору в Парижі (того самого року) Еспанія відступила Порто Ріко, й острів Ґвам (занятий тепер японцями) очистила Кубу та винагородженням 20,000,000 фунтів штерлінгів ($90,000,000) віддала Америці Филипинські Острови.

Відносини між Филипинцями та американцями не уклалися відразу дуже гармонійно. Були ще часті сутички американських військ з филипинськими націоналістами під проводом Аґвиналдьо. До 1902 р. Филипини були під управою військової команди. Від того року Американський Конґрес впровадив цивільну владу. Президент назначив губернатора й комісію, а законодатна власть перейшла в руки національного зібрання, цебто парляменту.

В 1916 р. іменовану комісію заступив сенат. Розвій в напрямі повної незалежности поступав вперед, хоч противники повної незалежности Филипінів були тої думки, що місцеве населення ще надто відсталe та не приготоване до самостійного кермування собою.

В 1933 р. Конґрес ухвалив законопроект про це, що в справі незалежности Филипинів відбудеться загальне голосовання.

В 1935 р. вибрано президентом Филипинів Дона Мануела Квезона, а в 1946 р. ці острови мали одержати повну державницьку незалежність.

Міста та пристані Филипинів.

Столицею Филипинських островів є місто **Маніля**, засноване еспанцями ще в 1571 р. Лежить воно на західньому побережжі острова Лузон над Манільським Заливом. Під Манілею є великий летунський майдан в **Кавіте**. В 1932 р. Маніля мала 341,034 мешканців. Інші більші міста Филипинів: **Бантанґас**, морська пристань на Лузоні, у віддалі 72 милі на полудне від Маніли, має 41,182 мешканців. **Кавіте**, головна американська морська база з населенням 45,000 мешканців; **Сабу**, один з головних торговельних осередків для вивозу конопель, тютюну, тощо, з населенням 79,000. Лежить на острові тої самої назви. **Ілойо**, на острові Панай, друге місто по Манілі щодо торговельного значіння, з населенням около 43,919. **Замбанґа**, одна з найважніших пристаней на Островах, вивозить конопі, гутаперку й ін. Має 24,548 мешканців.

В останніх часах, а головно перед нападом японців на Филипини, була між американським військом та адміністрацією Филипинів і населенням як найліпша згода.

НА НОВОМУ ПОСТІ.

Віцеадмірал Вилієм Р. Ферлонґ, іменований першим комадантом фльотного ярду в Перл Гарбор. Від хвилі цієї номінації той фльотний ярд стає базою тої ваги, що бази в Ню Йорку й Норфовку.

НА СЕЛІ

Повість

(27) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Олекса і ти однаково слабуєте?

— Однаково.

— Олекса платить мені за ліки, чи ні?

— Ні.

— А ти платиш?

— Ні.

— Так через щож я одного хочу вилічити швидше, а другого не швидко?

Пацієнт мовчав.

— Чогож ти мовчиш?

— Та воно звісно... А тільки хотілось би видужати швидше.

— Глина так само вилічить тебе, тільки подвійно довше... Покинь свою роботи, сиди у хаті нічого не роблячи, так і голові мазею мажуть.

— Еге, цього не можна!

— То-то, що не можна! Так нічогож тобі і плескати того, чого не розумієш, або не хочеш розуміти. Усіб ви повидужували швидше, якби могли нічого не робити!... Та коли вже так хочеться тобі лічитись мазею, то завтра я прикладатиму вже не глину, а мазь.

— Ні, ні, Уляно Іванівно, я вже не хочу! Я робитиму, як ви прикажете.

— Ну, так і йди собі з Богом, а завтра знову приходи. Бере, а тільки, щоб не зсовувалася повязка, та не забувай, що не можна свинини їсти і горілки пити.

Пацієнт мовчки спускав свої засукані холошні і перевязував їх у низу мотузочками, а Уляна Іванівна тимчасом гукнула в двері:

— Марино!

У пекарню увійшла молодиця з нею старійша жінка, певно мати або свекруха. Уляна Іванівна нахилилась до дитини, що молодиця держала на руках, і зняла з неї шапочку. Голова у дитини була покрита струпом. Уляна Іванівна поторкала пальцями струпа з ріжних боків, намазала дитячу голову якоюсь мазею, поторкала маленьку дівчинку по щоці, усміхнулась до неї і вимовила:

— От-от здоровенька будемо з тобою!

Беззубе дитя широко усміхнулося, хитнуло не кріпкою ще головою і потягло до рота свого кулачка.

— Вершком не забувайте замазати голівку? — звернулась панночка до обох жінок.

— Ні, ні! Як ви казали, так і робимо.

— Завтра дитини не приносьте, а коли повернетесь з поля, викупайте її гарненько та голівку змочуйте, закутавши чистенькою шматочкою, нехай відпарюється струп, а коли голівка присохне — намажте вершком і надіньте чисту шапочку. Так само зробіть і завтра в ранці і в вечорі, а після завтрього, коли до мене ітимете, дитину викупайте, а голівки не мочіть. Глядітьже, не забудьте усе зробити так, як я приказую, а особливо памятайте перемінити шапочку, бо тепер духота, спека і для дитини дуже погано буде, коли не перемінятимете шапочки по два рази на день, — чуєте?

— Та мiж отсе навмисне й ходимо в двох, щоб не забути нічого, — пояснила стара, — щоб забуде Марина, я пригадаю, а що забуду я — вона не забуде. Спасибі вам, Уляно Іванівно! Дай вам Боже вік довгий! — дякувала стара, а за нею і молодиця проказувала.

Після цих увійшла молодиця Марта. Узяв теж на руках була дитина. І молодиця і дитя обоє були жовті, худі, аж страшно було дивитися на них.

— Ну, що, пеш молоко? — запитала Уляна Іванівна.

— Ні, не пю.

— Чомуж не пеш?

— Батюшка не дозволили... Петрівка, кажуть гріх.

— А казалаж ти батюшці, що це я звеліла тобі молоко пити.

— Казала.

Уляна Іванівна нахмурилась.

— А казала ти батюшці, що дитину годуєш?

— Ні, про це не казала.

Уляна Іванівна хутко написала записку, вийшла з хати і зараз же післала дівчину-пацієнтку до попа, а в пекарню ввела літ дванацяти хлопця.

— Що в тебе? — запитала панночка.

— Нічого, — відповів хлопець.

— Він, слава Богу, здоровенький у мене, та тільки заложило йому праве вухо, — пояснила хлопцева мати, що теж увійшла в хату.

Уляна Іванівна підвела хлопця до вікна і розглянула вухо. Згодом покликала до себе Мисака і промовила:

— Як ви думаєте, що там?

Мисак уважно розглянув і відповів:

— Грязі повно.

— Грязі, отже мені здається, що ні.

Уляна Іванівна пішла до своєї комнати, принесла з собою тоненькі щипчики, знову підвела хлопця до вікна і досить хутко та удатно виняла з вуха прусака, показала його Мисакови, а потім жінці і нарешті самому хлопцеви.

— Бачиш, що заложило тобі вухо?

— Бачу! — сміючись відповідав хлопець.

Панночка принесла резову пирскавку, промила хлопцеви вухо і строго наказала матери, щоб та випарювала прусаків окропом та добре замазувала ті щілини, де вони живуть та плодяться.

— І, панночко, чого вже я з ними не робила, та нічого не вдію. Уже мені один гончар порaяв був зловити їх штук пять, покласти в лушпину з горіха, зайти до жида, посидіти трохи, запитати, чи любі тобі гості, і коли скаже — любі — випустити нишком з лушпини принесених гостей, тай до дому. Побожився гончар, що всі тоді перейдуть до жида. І се робила, аж два рази робила, та нічого не помогло.

— Крону треба купити, — вмішався Мисак — перемішати його з товченим сахаром тай посипати там, де водяться прусаки і тоді всі загинуть — се найліпше средство.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

НАДІЇ НА ФРАНЦІЮ.

У своїй промові перед канадійським парляментом британський премієр Чорчил згадував і про Францію. Він називав французів войовничим народом, а Францію колискою революційної свободи, страшною для перемоцжців. Він казав:

„Ми ніколи не втратимо довіря, що Франція відограє ролю свобідних людей та що вона перебере наново своє місце в великім товаристві визволяючих і переможних держав".

Правда, політика уряду в Віші тепер мало дає надії на сповнення слів Чорчила, але історичні традиції французького народу й державної незалежности відай переважуть політичну деморалізацію, що йде від Дарляна й компанії.

НЕ МАЄ РОТА?

Чарлс Линдберг зголосився до американської військової летничої служби.

Генерал Арнолд, начальник тої служби, сказав про це зголошення: „Поступок Линдберга вказує на рішучу зміну його ізоляційного становища".

Може воно справді так, одначе чому цього не каже сам Линдберг? Чому він не має тепер похвальної відваги вдаритися в груди так само публично, як він мав сумну відвагу піддержувати корисну Німеччині й Японії пропаганду?

СЛІДАМИ ЗВІРА.

Спеціяльний комітет мексиканського конґресу, що розслíджував шпигунство й пропаґанду держав оси в Мексику, покінчив свої праці й зложив листу німецьких агентів. Ліста обіймає 69 німців і одного еспанця.

Ці люди мали на ціли розбурхувати серед мексиканців опозицію до кооперації з урядом Злучених Держав та розєднувати самих мексиканців.

Очевидно, що виступи проти кооперації мексиканців з американцями не перешкаджали цим агентам з Мексику кооперувати з агентами в Злучених Державах. І як звичайно, американська філія німецької пропаганди ширила розєднання серед американців, упередження до мексиканців та виступала проти кооперації з Мексиком.

І ПОЛЬЩА МАЄ СВОГО КВІСЛІНГА?

З Берліну доносять про переїзд через німецькі воєнні лінії з Росії колишнього польського премієра Леона Козловського.

Тому, що таку вістку подало німецьке радіо, що, як звісно, є державною установою, та що на ньому не подається нічого, що не є в інтересі націстів, вістка зробила в світі враження, що Німеччина нарешті найшла й серед польських політиків якогось прихильника, що вмів би відограти ролю Квіслінга.

З Куйбишева на цю вістку зроблено лише стільки, що зменшується значіння Козловського як польського політика. Це очевидно не заперечує ролі Козловського. Тільки покаже що націсти примушені йти за засадою: На безрибю й жаба щупак, на безпташню й вудуд соловей.

НІМЕЦЬКИЙ ДАРУНОК.

„Ню Йорк Таймс" подає вістку, котру він, мовляв, дістав з достовірного жерела, що німецька санітарна комісія приказала вбивати всіх цивільних людей у східній Польщі, котрі занедужали тифом.

Якщо це правда, то українці вже знають, що їм далі ждати. Як німці здесяткують українців як хорих на тиф, вони обсадять потім місця вибитих німецькими колоністами. А потім уже буде Гітлер могти проголосити самостійну Україну...

ЯКІ ЦЕ ЗВИЧАЇ?

У шведських газетах появилися донесення, що багато німецьких вояків згинуло в бійках з фінськими вояками, коли німецькі вояки пробували за хліб купувати собі фінські жінки й дівчата.

Що це старий фінський звичай боронити ножем своєї дівчини чи жінки, загально звісно. Не звісно одначе, чи німецькі вояки, торгуючи хліб за жіноче мясо, йшли за стариним німецьким звичаєм, чи може це новий німецький звичай, нащіплений їм націстичною „фільософією"?

А ЯК ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ?

У своїй розмові з англійськими газетярами по повороті з Росії сказав Антоні Іден, британський міністер заграничних справ, що німецькі бранці, котрих він бачив у Росії, були одіті в бідне одіння, зроблене зо сурогатів, та що вони не мали рукавиць. Зате російські вояки були одіті в кожухи.

Коли читаємо опис, як одіта російська армія, приймаємо по старому, що цивільне населення одіте гірше. Як одіте німецьке населення, коли армія зодягнена слабо?

ҐЕБЕЛЬС І ПРАВДА.

Говорив Іден, що він їхав до Москви залізничою лінією, про котру Ґебельс подав був на німецькому радіо, що вона занята німецькими військами.

Якже це сталося, що німецькі війська заняли лінію, а російський союзник їхав нею до Москви? Невже ж і цим разом завинив „російський" календар? Себто німці заняли лінію за григоріянським календарем, але росіяни дізнаються про заняття аж по юліянському?

ЗА ЖИДІВСЬКИЙ ЛЕҐІОН.

У великих американських щоденниках появилося величезне оголошення „комітету за жидівську армію". Як уже видно зо самої назви комітету, він хоче добитися від союзників дозволу на організування жидівської армії.

Між людьми, які заявилися за такий плян, є теж і американський секретар війни Стимсон.

Це могло би видатися противорічністю, що американський секретар війни заявляється за організування жидівської армії, підчас коли департамент стейту заявляється проти всяких так званих „вільних рухів" серед американських громадян.

Та суперечність тільки поверховна: комітет за жидівську армію саме хоче, щоб до тої армії приступали лише жиди, що належать до Палестини або до ніякої держави.

ВІДСТАЛИ В НАУЦІ.

Кажуть виховники, що освіта пересічного американця в географії відстала. Можливо. Чие зрештою знання не може бути поправлене?

Одначе, коли зрівняти знання географії американців у цю війну зо знанням тої науки в минулому, то видно рішучий поступ. Адже ж у першу світову війну начальник урядового бюра інформації признався, що до російської революції він думав, що Україна це назва музичного інструменту.

ЗАЯВА ПРО ЗАНЯТТЯ ЧУЖИНЦІВ В ПРИВАТНІЙ ІНДУСТРІЇ

Два тижні тому Департамент Справедливости видав відозву до стейтових та місцевих аґенцій, що слідкують за виконанням законів, та до загалу, аби вони допомагали охороняти вдома ті свободи, за оборону яких наша країна бореться, охороняючи цивільні права наших льояльних не-громадян. На цей заклик була прихильна відповідь, щоби було менше гістерії та антагонізму по відношенню до не-громадян, як кляси, та щоби була охота залишити справи будьяких нельояльних або зрадницьких елементів, одинаково громадян чи чужинців, відповідним федеральним урядам.

Одначе ще залишається одне поважне питання, яке відноситься до дискримінації чужинців в приватних заняттях.

Не може бути більше короткозорої, шкідливої або не-американської політики в цей час як та, що відтягає не-громадян від законного приватного заняття. Поперше, це є найбільш успішний спосіб створення розєднання і підривання віри у людей, які приїхали до Америки як до раю свободи та справедливости. Це є теж цілковите заперечення наших американських звичаїв, наших свобід та принципів, на яких побудована наша демократія.

Мені прикро казати, каже генеральний прокуратор Френсис Бидл, що до відома Департаменту Справедливости дійшло багато випадків звільнення робітників працедавцями з причини якихось неясних „підозрінь", що ніби вони можуть бути нельояльними чужинцями, або навіть тому, що вони мають „по чужому звучачі" призвища. Я хотів би пригадати тим працедавцям, що з наших біля 5,000,000 не-громадян менше як 3,000, шість на десять тисяч, вважалися за небезпечних для миру та безпеки Злучених Держав. Їх взято під догляд федеральними урядами.

Я також [illegible] тим працедавцям, що багато з тих „чужинців", яких вони тепер позвільнювали, мають синів, які служать в нашій армії та фльоті. Поміж тими, що загинули, відбиваючи зрадницькі напади на Манілю та Перл Гарбор були вояки з іменами: Вагнер, Пітерсен, Монзо, Россіні, Мюллер і Расмуссен.

Звільнення чужинців від заняття є одночасово короткозорістю і шкідливістю. Наша країна потребує досвіду й служби кожної працездатної та льояльної особи, громадянина чи чужинця. Позбавлення країни тої служби булоб економічною шкодою та нерозважною помилкою.

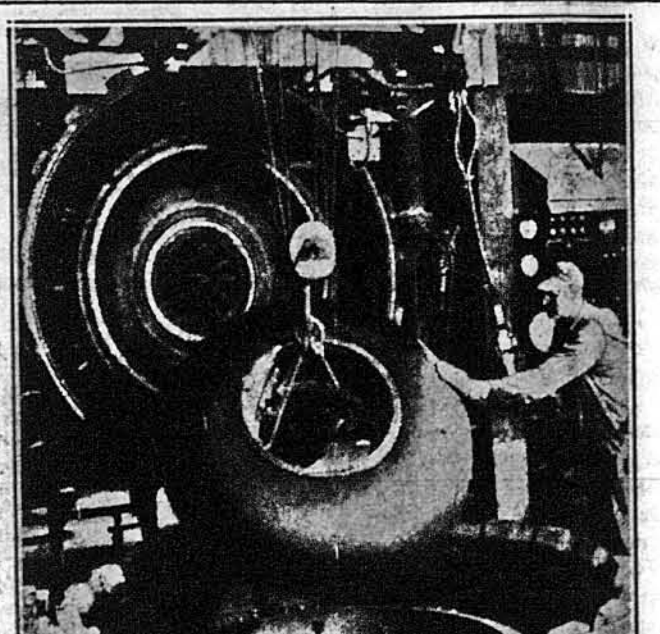
Виглядає, що в звязку з тим є якесь замішання щодо політики федерального уряду та щодо федеральних вимог відносно занятих чужинців. Щодо першого, то є ясна політика федерального уряду, що не сміє бути дискримінації при найманню робітників в оборонних індустріях з огляду на расу, віру, кольор або національне походження.

Щодо закону є тільки одне обмеження: у випадку секретних, довірочних або обмежених державних контрактів на частини повітро-плавних апаратів, працедавець мусить дістати від голови федерального департаменту дозвіл відносно приняття на працю чужинців. Департаменти війни і фльоти встановили точний порядок для залагодження подібних прохань та перепустили їх тисячами. Треба замітити, що відсоток випадків, коли не було уділено дозволу приняти чужинців навіть на таку довірочну працю, є дуже незначний.

Нема інших федеральних законів, обмежуючих приняття на працю чужинців приватними працедавцями в державних оборонних індустріях, як і нема будьяких федеральних законів, обмежуючих приняття на працю американських громадян чужинецького роду, що походять з якоїсь окремої нації.

Нема зовсім ніякої причини чомуб льояльні особи чужинці чи американські громадяне чужинецького роду, не моглиб бути приняті на працю в американській індустрії; нема виправдання на звільнення таких робітників. Федеральний уряд осуджує подібну дискримінацію та вимагає від працедавців не триматися подібної політики.

Війна загрожує всім цивільним особам. Та хоч ми змагалися у війнах і раніше, то наші персональні свободи не перержили, хоч були періоди грубих зловживань, коли гістерія, ненависть та страх підіймалися високо та коли меншини незаконно і жорстоко зневажалися. Кожна людина, яку обходить свобода, — а вся свобода базується на справедливому приміненні закону — повинна боротися за них і для другої людини, з якою вона не згоджується, за право меншости, за долю упосліджених з таким самим завзяттям, як за свої власні права. І так повинно бути зо законними урядами. Якщо ми дбаємо за демократію, то ми повинні дбати за неї як за дійсність для інших, так само, як для себе самих. Отже чужинців, для німців, італійців, японців, для тих, що є з нами так само, як і для тих, хто проти нас: бо Реєстр Прав Громадянина (Бил оф Райтс) бере під свою охорону не тільки американських громадян, але всі людські істоти, які живуть на нашій американській землі, під нашим американським прапором. Права англьо-саксонців, жидів, католиків, нігрів, словян, індіян є всі однакові перед законом. І це ми мусимо памятати і боронити, якщо ми дійсно любимо справедливість та дійсно ненавидимо багнет, батіг, рушницю та методи Гестапа як спосіб керування людством.

ВАРЯТЬ ВЕЛИКАНСЬКИЙ ОБАРІНОК. — З великанського „вульканайзера" виймають 56-цалеве гумове коло, що його незадовго заложать на 4-моторовий бомбер американської армії. Цей великий обарінок важить 235 фунтів. Світлину зято в фабриці Гудріча в Акроні, Огайо.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Вест Варвик, Р. Ай. — Відділ 246 У. Н. Союзу замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського і дві книжки Ю. Вернадськомо „Богдан - гетьман України", призначуючи по одній з тих книжок для Кромптон Фрі Лайбрері і для бібліотеки Стейтового Каледжу в Кінгстови, Р. Ай. Крім того закупили ще книжки члени відділу, а гром. Василь Спорадик, закупивши по одній зо згаданих книжок для себе, закупив ще по одній як дар для Гай Скул в Вест Варвик, Р. Ай.

Сеґінав, Міш. — Відділ 309 У. Н. Союзу закупив „Історію України", видану англійською мовою, як і книжку Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України", призначуючи їх для публичної місцевої бібліотеки.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОРАДА ЩОДО ТАКИХ КНИЖОК ЯК „ІСТОРІЯ УКРАЇНИ".

Хвальна Адміністраціє „Свободи"!

Прошу, пришліть мені два примірники „Історії України", виданої англійською мовою. Один хочу дати братови і його сімї як святочний дарунок, а другий, теж як святочний дарунок, передам до бібліотеки парохіяльного дому, де такі книжки повинні бути. Бо може так бути, що дехто з парохіян таки не може собі цеї книжки купити. Є і сироти, за яких нема кому подбати, щоб їх підучити про український нарід. Усі вони, очевидно за дозволом священика чи парохіяльних урядників, моглиб ось таку книжку оглянути і її собі, чи своїм дітям, випозичити, щоб прочитати.

Ще хочу звернутись до вас дідуні й бабуні, що маєте гарних внуків і внучок, що їх любите. Купіть їм оті книжки, що їх тепер видано англійською мовою. Це буде дорогоцінний дарунок, який вони, чим будуть старші й розумніші, тим більше будуть цінити. Хай і вони пізнають, за що лялася українська кров та відки є українська правда. Хай пізнають, що український нарід не посягав і не посягає за чужим добром, та видав великих ґеніїв, що ширили братню любов, що вели нарід до просвіти і волі.

Осип Ярошевич,
Гартфорд, Конн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

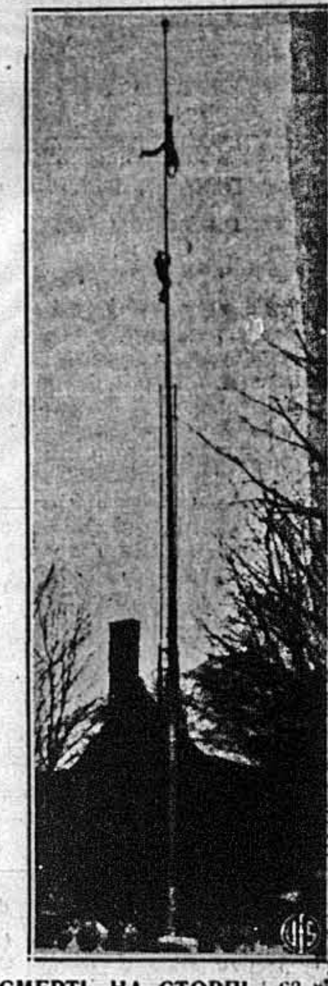
ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в неділю, 11. січня, в год. 12:30 пополудні, в церковній гали, Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів прийти та вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Петро Сеньків, предс.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Перші збори Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 11. січня, точно в годині 1:30 пополудні. На тих зборах контроля буде здавати звіт за рік 1941. Кожний член і членкиця повинні прибути на збори. На рік 1942. вибрано таких урядників: В. Холєка, предс.; Т. Гаврилюк, заст.; І. Бодруґ, рек. секр.; І. Заблоцький; заст. А. Патра; касієр П. Морозовський; заст. М. Чубка; контроля: Пет. Сеньків, І. Гайдук і М. Холявка. Надзирателі хорих: М. Савчук, пані Небрич, І. Гинник і А. Холявка. На річних зборах Товариство закупило Державних Бондів на суму $200. І тою дорогою просить членів, хто вже купив Бонди і хто ні, то нехай зголоситься до секретаря Заблоцького під адресу 2336 Ґрайлінґ Стр. Треба нам усім поперти ту справу так, щоби Товариство було добре зарепрезентоване в купні Бондів оборони нашої прибраної Вітчини. Шановні члени зробім такий добрий початок, як ми зробили початок щодо Укр. Н. Бондів в році 1922-23. Попираймо акцію Америки чим хто може і то скоро. — За уряд: Андрій Патра, секр. рек.: 3228 Trowbridge.

ГОЛІЙОК, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52 відбудуться в неділю, 11. січня, в годині 1:30 пополудні, в Литовськім Клюбі, 330 Парк ул. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути начас і вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1941. рік. Буде вибір уряду на 1942. рік і є інші важні справи до полагодження. — За уряд: І. Прощишин, предс.; В. Бурко. кас.; Д. Хрупалик, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. „Українська Січ, від. 421., відбудуться 10. січня 1942. в 8. годині вечером в українській Галі на Проспект улиці. Проситься всіх членів прибути на збори так, як ви зійшлись на річні. Майже кожний член був на тих зборах присутний. Якто гарно булоб подивитись, що нас зібралась громадка людей. І по виборах треба брати участь кожному членови, бо місячні збори скликаються не лише для урядників, а для кожного члена. — А. Береза, пресд.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьпік, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СМЕРТЬ НА СТОВПІ. — 63-літній Волтер Старк вибрався завісити прапор на верху щогли в Москіґон, Мишиґен. Підчас роботи його захопила смерть. Зачеплене за ногу до щогли, його тіло висіло три години, поки його товариші приклали відповідні драбини й зняли тіло.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Звичайні збори Бр. св. О. Николая, від. 344., відбудуться в неділю, 11. січня, в гали, де звичайно, в 3:30 пополудні. На ці збори проситься членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, прибути начас, бо будуть важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів до У. Н. Союзу без вступного. — Т. Присташ, предс.; Як. Резнік, кас.; П. Гусак, рек. секр.; Гр. Геба, фін. секретар.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

З діяльности відділів У. Н. Союзу.

Чергові збори комітету Злучених відділів У. Н. Союзу з Шікаґо й околиці, відбулися 4. грудня при співучасти представників таких відділів: 22, 106, 139, 220, 221, 252, 259, 379, 393, 398 і 425, місцевих головних урядників та екзекутиви комітету.

Беручи під увагу число представників, дискусії та рішення, які запали на цих зборах, можна цілком ясно побачити відродження Союзового руху по відділах в Шікаґо.

Заходом усіх відділів У. Н. Союзу з Шікаґо й околиці, а головно молодечих відділів, рішено устроїти Свято Союзової Молоді „Youth Rally", в неділю, 1. лютня 1942.

Програма буде складатися з двох точок, концерту й забави, та буде виконана виключно Союзовою молодю.

На цих зборах було також рішено виасиґнувати з каси комітету 50 долярів на закупно десять книжок „Історії України" для бібліотек університетів, як Шікаґо, Нортвестерн, Іллиной, Лайола й інші. Урядники поодиноких відділів заявили, що їх відділи також закуплять по кілька згаданих книжок для роздачі визначним особам та бібліотекам.

Роман І. Смук, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Дбають про добру справу.

В неділю, 21. грудня м. р. відбулися річні збори Бр. св. Володимира, відділ 105-тий У. Н. Союзу. Між іншим головний радний, п. Стефан Слободян, піднїс гадку, щоби братство зі своєї каси виасиґнувало 8 долярів на закупно „Історії України" М. Грушевського в англійській мові. Члени одобрили цю думку і закупили дві книжки, з яких одну призначено до публичної бібліотеки в дільниці Найставну, а другу до Грец Гай Скул, рівнож в тій околиці.

Крім цього п. С. Слободян купив один примірник „Історії України" і книжку „Богдан-гетьман України" для себе, а п. Стефан Крайник замовив „Історію України" для своїх дітей.

Про згадані книжки багато писалося. Тому про значіння їх і потребу поширення поміж американцями під цей час здається нема потреби говорити, бо кожний про це знає. Тому я певний, що всі наші філядельфійські товариства подбають, щоб мати ті книжки і їх поширити.

Кк.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відділ 45. У. Н. Союзу сповняє свій патріотичний обовязок.

На річних зборах Тов. Любов, 45. від. У. Н. Союза члени одноголосно приняли таку резолюцію, внесену п. Михайлом Дубасом: Ми американські горожани, українського походження, йдучи за покликом президента Френклина Д. Рузвелта, прирікаємо всі наші сили та спроможности, щоб помогти Америці поконати держави „осі" та їх союзників.

Постановлено, що відділ закупить Бонд Державної Оборони за $100, та виасиґновано $10 на Американський Червоний Хрест.

На тих зборах рівнож вибрано нову управу на 1942 р., до якої увійшли: Гриць Грищишин, голова; Теодор Малик, секретар; Антін Гарасим, касієр, а членами провірочної комісії вибрані: Михайло Рибак, Теодор Сидорик і Василь Стриковський. Постановлено рівнож купити кілька примірників „Історії України" М. Грушевського. Зборами провадив п. М. Дубас.

Теодор Малик, секретар.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ф. П. Г., Дітройт, Міш. — З Дітройту вже були дві дописі, в яких пояснюється, чому треба Союзовцям купувати Бонди Оборони через свої відділи. Ми хочемо ріжними ділами наглядно виказати, що ми є між першими, що дійсно дбають за охорону американської свободи і за добро Америки.

С. М., Ню Йорк, Н. Й. — Така в Вас велика „відвага", що навіть не маєте відваги себе підписати там, де хочете відгравати ролю провідника і давати науку іншим? Саме тепер прийшов час, коли є і буде нагода пізнати, який у нас політичний розум, та які в нас характери. Це відноситься до наших провідних людей, як і до загалу. Всі ми здаємо і ще будемо далі здавати іспит своєї зрілости...

М. Т., Філядельфія, Па. — Дуже дякуємо за цікавий витинок про книжку „Богдан-гетьман України".

ОБОРН, Н. Й.

Закуплено Бонди Державної Оборони.

Віручи, що Америка вийде скорше переможною в цій війні з аґресорами, коли кожний горожанин буде помагати її чим тільки може, наш 283. відділ У. Н. Союза постановив також причинитися для скріплення Америки, закуповуючи Бонди Державної Оборони за $1,000. Члени нашого відділу є того переконання, що українські орґанізації повинні кинути всі свої сили на оборону Америки, бо тоді, як Америка вийде переможною, вона обстане також за українським поневоленим народом в Европі. Віримо, що всі інші відділи У. Н. Союзу підуть нашим слідом.

За уряд Тов. „Запорозька Січ", 283. від. У. Н. Союза: Михайло Феґа, голова; Андрій Шварик, касієр; Омелян Саварин і Михайло Курій, старший, секретарі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — На річнім мітінгу Тов. Зап. Січ, від. 155., 14. грудня вибрано той самий уряд через акламацію, що був у 1941. роні, то є: Іван Балух, предс.; Іван Гурняк, заст. пр.; Андрій Яричевський, секр. фін.; Пилип Щуцький, секр. рек.; Василь Дригинич, кас.; Василь Козак, заст. кас. До контролі: Олекса Галилюк, Йосиф Ковальський, Петро Прус. Надзирателі хорих: Кость Білінський, Іван Сетник, Іван Процашик і Миколай Олійник. Господарі: Іван Петрінка, Карпо Будняк. Хоружі: Іван Шевчик і Іван Лишик.

Ухвалено, що мітінги будуть відбуватися в другу неділю місяця в галі Українського Народного Дому, 760 Стейт Ст. Ухвалено, що наше товариство має закупити Бонди Оборони за суму 300 долярів. Так само ухвалено, що котрий з наших членів вже є покликаний чи котрий буде покликаний до війська, то наше товариство має дати кожному по пять долярів з відділової каси. — За уряд: Іван Булух, пр.; Андрій Ярочевський, секр. фін.; Василь Дригинич, кас.; П. Щуцький, секр. рек.

ЙОНГСТОВН, О. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230., відбудуться 11. січня в Українськім Народнім Домі, 525 W. Rayen Ave., в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження, підготування до 30-літнього ювилею братства та інші справи до вирішення. Річний мітінг відбувся 14. грудня. Були вибрані урядники на рік 1942. слідуючі: Іван Брац, предсідник; Михайло Мушинський, касієр; Н. Доровський, заст.; Іван Павловський, секр.; Н. Гармич заст.; контрольна комісія: Іван Бабан, Ілія Вітик і Йосиф Білик; тростісти: Ілія Сухий і Іван Дубас; дозорці хорих: Петро Лодин. Мітінги будуть відбуватися в другу неділю по першім, точно в 2. годині пополудні. Отож проситься членів триматися своїх ухвал. — За уряд: Іван Брацьь, предс.; Мих. Мушинський, касієр; Іван Павловський, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Мир, від. 324., відбудуться в суботу, 10. січня, в 7. годині ввечер, в домі Української Громади, при 23 і Бравн ул. Проситься всіх членів прийти начас, бо то річні збори: буде цілорічне справоздання урядників і контрольної комісії, а опісля вибір нового уряду на рік 1942. Всі як один повинні явитись і начас, щоби зі зборами не зволікати до пізної ночи. — За уряд: С. Горохівський, предс.; М. Гелета, кас.; Гр. Бучко, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 11. січня, в годині 2. по обіді, в Укр. Гали, 2. вул. і 213 Скунмекер Евеню. Проситься всіх членів прийти, бо буде справоздання контр. комісії за 6. місяців. Членів, котрі не платять до Братства, повідомляється, щоби платили свої місячні вкладки кожного місяця, бо хто не буде сповняв цего, секретар не буде висилати за таких членів з братської каси до Союзу. Уряд вибраний на рік 1942: Михайло Коваль, предс.; Павло Янковський, кас.; Микола Купь, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Сестриццтва Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбудуться в неділю 11. січня в гали церковній точно в годині 2. пополудня. Проситься членкині явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Контрольна комісія буде здавати касове справоздання за минулий рік. Тож кожна членкиня повинна прийти і вислухати контрольорів. На річних зборах вибрано такий уряд на рік 1942: Предсідателька Катерина Олексин; заст. Анна Хеміляк; Секретарка Марія Ходак; заст. Катерина Андрусів; касієрка Настазія Грицак; заст. Марія Попович; контрольна комісія: Марія Кек, Софія Гунька, Марія Місюра; надзирателі хорих: Анна Воляк, Явдокія Тимків; на заст. Марія Кордунська; до світла в церкві Юстина Лиса, Марія Крик, Текля Петришин; До прапора Анна Максимців, Анна Стрілець; господиня галі Ксеня Лялька. — Марія Гойсак, предс.; Настазія Грицак, касієрка, Марія Ходак секретарка.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться 11. січня. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Імена урядників Тов. ім. І. Франка, котрі вийшли на ріа 1942.: Н. Задерецький, предс. заступник В. Юрчишин: С. Морозович, фінансовий секр. і касієр; І. Жук, рек. секр.; М. Левицький, доглядач хорих; контрольори; тов. В. Третяк, Василь Репожинський, М. Когут; до прапорів: Г. Лозінський, Левицький, Лобур і Бенис. Адреса надзирателя хорих: Михайло Левицький, 2164 Вест 11. Стр. — За уряд: Предс. Н. Задерецький, фінан. секр. і касієр С. Морозович; рек. секр. І. Жук.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Укр. Нар. Союзу, від. 292., відбудуться в неділю, 11. січня, в год. 1. пополудні в гали Українського Народного Дому, 4655 Мартин. На ці збори повинні усі численно прибути. Пригадую усім тим членам, котрі платять річно або піврічно, щоб були ласка заплатити в тім місяці найдальше до 25. місяця, коли хотять мати опуст. Не можна собі так представляти, що коли хто хоче, може платити і вимагати опусту. На річних зборах, котрі відбулися 28. грудня, вибрано отсих урядників: Володимир Дідик, предсідник; Йосиф Масляк, заст. предс.; Дмитро Дубрівський, рек. секр.; Петро Кізел, фін. секр.; контрольна комісія: Теодор Михальчук, Василь Лишак, Павло Ващук; доглядачі хорих: Никола Гриб і Розефія Байба; хоружі: Андрій Маланяк і Григорій Михалишин; Бартоломей Шкільник, дзвінник. Збори відбуваються, як звичайно, в другу неділю по першім кожного місяця, в гали Укр. Нар. Дому. Приходіть усі на збори, бо маєм ще деякі справи, не покінчені з річних зборів. — Вол. Дідик, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілія Андрусевич, кас.

СКРЕНТОН, ПА. — Річні збори Тов. Над Збруча, від. 280., відбудуться в неділю, 11. січня, в 2. годині пополудні в Укр. Горожанськім Клюбі, 608 Вест Лакаванна ев. Присутність всіх членів на тих зборах є обовязкова. Буде звіт уряду й контролі та вибір уряду на 1942. рік. Рівнож ще є ріжні справи до полагодження. — За уряд: О. Запоточний, С. Говка, Р. Рубльовський.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в неділю, 11. січня, в домі Горожан, 847 Н. Френклин вул. На порядку дня є дуже важні справи до порішення. Також буде звіт контрольної комісії за минулий рік і вибір уряду на рік біжучий. Тому просимо всіх членів і членкинь прийти на ці збори. Початок точно у годині 1. пополудні. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 367., відбудуться в неділю 11. січня, в годині 1:30 пополудні в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на зборах, як також всіх урядників нових і старих. На цих зборах буде заприсяга нововибраних урядників, передача уряду і звіт контрольної комісії, та інші важні справи. Уряд на 1942. р. вибраний як слідує: предс. Микола Сорохтей, заступ. Антін Бабій, секр. Роман Дмитрів, заступник Петро Псюк, Касієр Павло Лиско, заступ. Теодор Песко, контрольори: Петро Гринів, Вас. Швець, Вас. Войтович. Надзирателі хорих: Іван Ґролзік, Кир. Крук, Іван Пукіш; прапорчики: Кость Санаґурський, Юрко Андрусів. Господар галі Степан Чайківський. Пригадується довгуючим членам сплатити свої довги. — За уряд: Мик. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 192., відбудуться в неділю, 11. січня в годині 2. пополудні в У. Н. Домі. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на цей мітінг. Уряд на рік 1942. зістав потверджений: К. Довганюк, предс.; М. Суханчик, кас.; М. Політило, сек.; М. Гось і М. Михальський контрольори; Т. Факс, К. Лішинський, надзирателі хорих. — М. Політило, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 11. січня, в годині 2. пополудні в Набожинського. На ті збори кожний член і членица обовязково повинні прийти і вислухати фінансових звітів за 1941. рік і буде вибір урядників на 1942. рік. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Никола Лісний, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 11. січня, точно в годині 6. ввечір. Отже проситься всіх членів і членниць, щоби всі явилися на означений час і вислухали уряду і контрольної комісії за цілий рік справоздання і рівнож будуть другі справи до вирішення бодай раз на рік. — І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 11. грудня, в год. 12:30 пополудні в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклін вул. З причини, що це є перші збори з початком цего року, так просимо всіх членів явитись на збори. Дається членам до відому, про ново-вибраний уряд т-ва, а це Никола Волошанський, предс.; Никола Парасчак, скарбник; Василь Білей секр. Адреса секретаря: 6009 Yocum St., Phila., Pa. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 11. січня, в год. 1. попол. під ч. 2965 Карненте Гал. Просимо всіх членів прибути на збори, бо будемо мати багато справ до полагодження. Приведіть своїх знайомих, котрі ще не є в членах У. Н. Союзу, а ми їх раді впишемо, за що ви отримаєте свою нагороду. Кожний член, як би хотів, міґби зорганізувати бодай одного члена. — За уряд: М. Головчак, голова; Т. Солодкий, кас.; Д. Ферлей і П. Андрушків, секретарі.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори від. 204., відбудуться в суботу 10. січня, в годині 8:15 вечір в галі Укр. Прав. Громади, 834 Іст 14 вул. На тих зборах обовязково мають бути приявними всі члени відділу та виплатити залеглі й біжучі членські вкладки. В останнє напоминається тих членів, котрі стало залягають з членськими вкладками, щоби їх на тих зборах виплатили, бо після ухвали річних зборів всі довгуючі члени будуть в січни ц. р. суспендовані. — Е. Лякович, предс.; М. Близнак, секр.; А. Гелетій, касієр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. — Збори Тов. Запорозька Січ від. 330., відбудуться 11. січня в 2. год. пополудні в У. Н. Домі. Контрольори здадуть звіт за 1941. рік. Тож проситься всіх членів явитися на збори. Уряд вибраний на 1942. рік: Іван Дацишин, предс.; Ю. Слобак, заступник; М. Кунанишин, касієр; І. Гаргай, заст.; Н. Паламар, секр.; Йосиф Томський, заст.; Т. Стрнек і Д. Тимків, контрольори; І. Андрієшин і М. Микуляк, опікуни хорих; Йосиф Томський і Юрко Слобак, прапорчики.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЖЕРТВИ ВІЙНИ. — Одного з членів залоги американського нафтового корабля „Емідіо", що пав жертвою японського нападу на Тихому океані, переносять з корабля прибережної сторожі до шпиталя в Юріка, Каліфорнія.

ТАРЗАН, ч. 479. З чардаку у воду.

Рішившися нагло, Тарзан скочив з чардаку у море та почав плисти швидко в напрямі корабля паладинців, який порушувався поволі серед морської тиші.

Тимчасом в його голові кружляли ріжні думки та підозріння. За всяку ціну він хотів знати, чи Зеля є на палубі того тяжко-обладованого корабля.

Коли він віддалявся, Ал-Тарик заговорив сумно: „Відважний вояк. Думаю, що буде нам скучно без нього в нашій новій виправі".

Одначе Вилйено, спонуканий своїми особистими причинами, не хотів, щоб Тарзан добився до корабля, тому хитро заговорив: